

EmpowerMed

Opolnomočenje žensk za ukrepanje
proti energetske revščini v Sredozemlju

Usposabljanje na področju ENAKOSTI SPOLOV

Program

- Kaj je spol in zakaj je potrebno govoriti o njem?
- Skupinsko delo na področju spolnih vlog, porabe energije in potreb
- Energetska revščina in spol
- Interseksionalnost
- Dobre prakse

Kakšen je v vaši državi delež žensk v parlamentu?

- okoli 20 %
- okoli 40 %
- okoli 60 %

Poznate kakšne ženske, ki delujejo v energetske sektorju?

Kako bi opredelili „spol“?

Kaj vam je všeč pri vašem spolu?

Spol

‘(družbeni) spol‘ (angl. *gender*) se nanaša na družbene razlike in odnose med moškimi in ženskami, ki so priučeni, se zelo razlikujejo med posameznimi kulturami in se sčasoma spreminjajo

‘(biološki) spol‘ (angl. *sex*) se nanaša na biološke razlike

Zakaj govorimo o spolu?

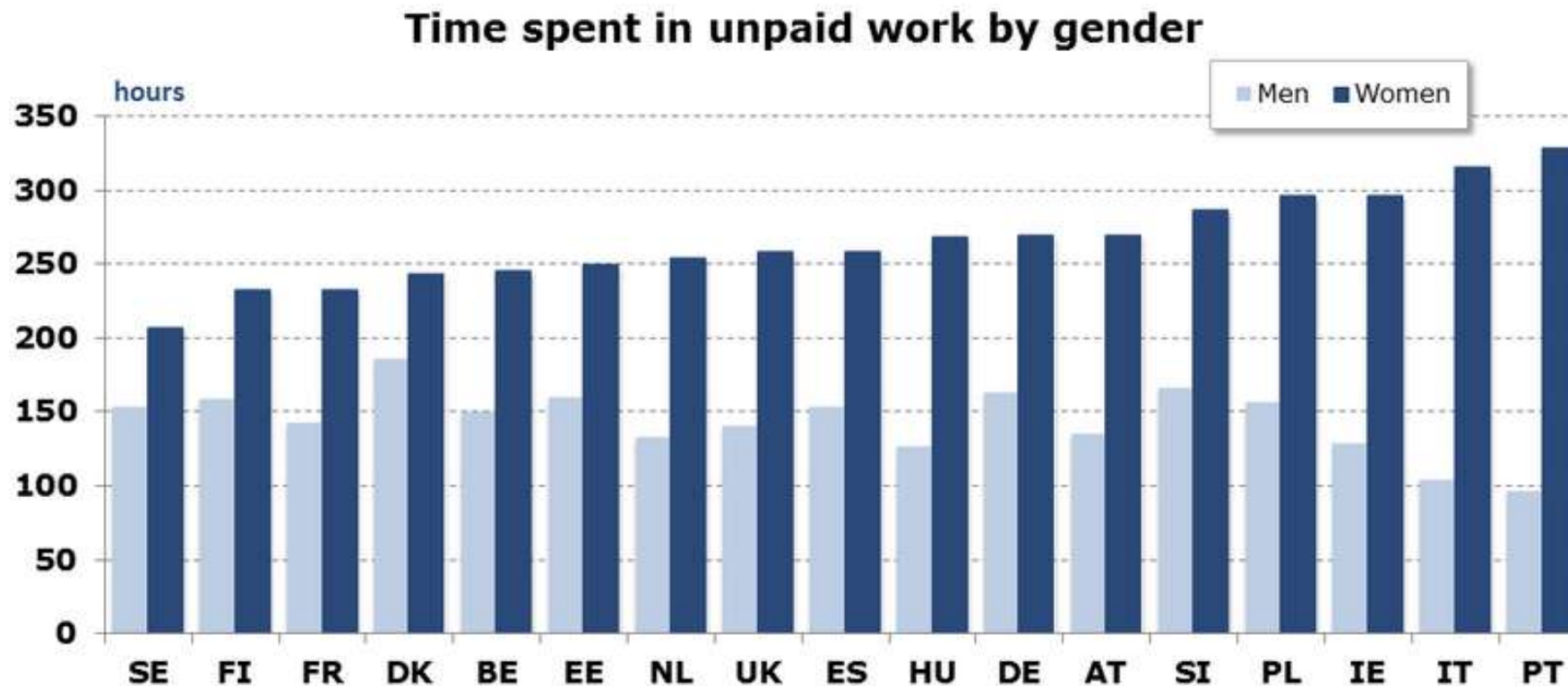
- Zaradi strukturne diskriminacije ima revščina še vedno ženski obraz:
 - Razlika v plačah med spoloma v Evropi je 16 %,
 - Politika je še vedno moško področje, saj $\frac{3}{4}$ sedežev v parlamentu zasedajo moški → politike, politične okvire in programe večinoma oblikujejo moški
- Vendar pa ženske niso (samo) žrtve, ampak tudi dejavnik sprememb!

→ Nove tehnologije imajo ogromen potencial za opolnomočenje žensk in deklet, saj ustvarjajo delovna mesta in priložnosti za ženske, poleg tega pa pospešujejo prehod na obnovljive vire energije, omogočajo inovativne načine izvajanja javnih storitev ter ponujajo rešitve za blaženje posledic podnebnih sprememb in prilagajanje nanje.

→ Enakost med spoloma koristi vsem

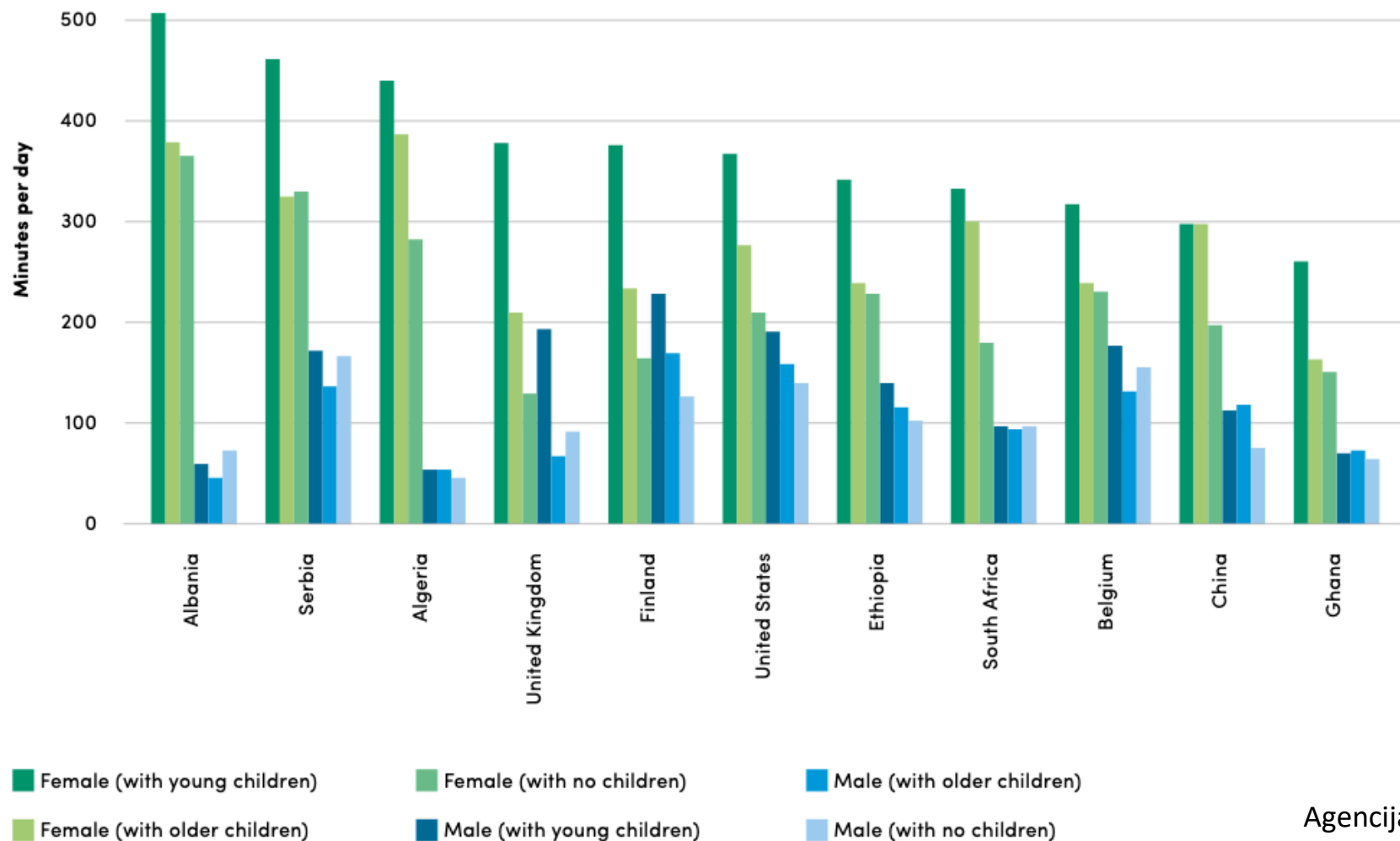
Feminizacija revščine

Generalni direktorat za zaposlovanje,
socialne zadeve in vključevanje pri
Evropski uniji, 2016

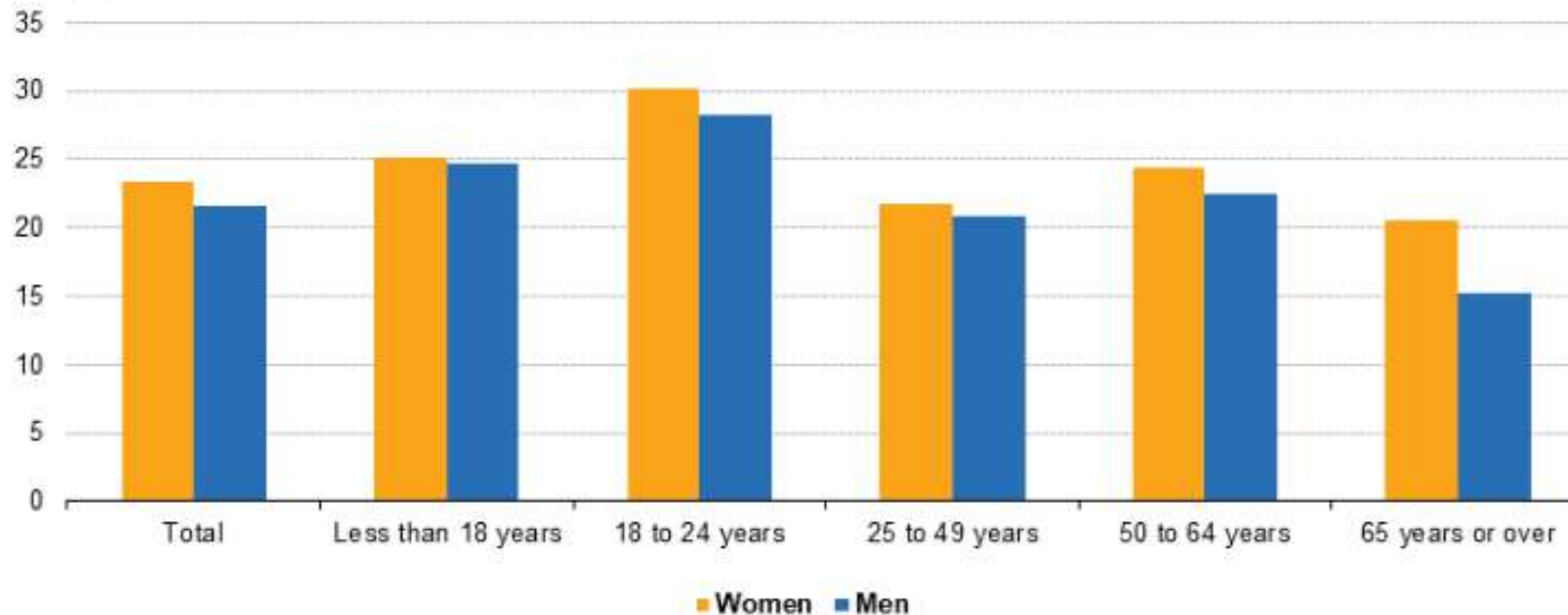
Feminizacija revščine

Nepravične razlike med spoloma

Feminizacija revščine

People at risk of poverty or social exclusion, by sex and age group, EU-28, 2017
(% of population)

Eurostat 2019

Nepravične razlike med spoloma

Feminizacija revščine

Lone mothers with children are more likely to be poor than lone fathers with children

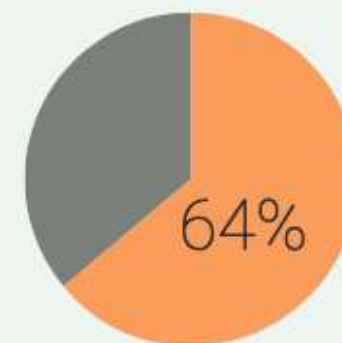
In European countries

Older women (65+) are more likely to be poor than older men when living alone

23% of older women

17% of older men

The share of women among the older poor is 64%

Vaja I

Razdelitev dela in poraba energije doma – dnevni raspored gospodinjestev in poraba energije

Opis	Dnevni urnik prikazuje vse vrste dejavnosti, ki se opravljajo v enem dnevu. Pri tej vaji je zanimiv čas, porabljen na domu, zlasti opravljene dejavnosti in porabljena energija v tem času. Vaja je še posebej koristna za pregled relativne delovne obremenitve različnih skupin, zlasti moških in žensk. Primerjave porabljenih ur kažejo, kdo se ukvarja z manjšim številom dejavnosti in kdo v toku dneva opravi večje število nalog, pa tudi, kdo porabi večino energije v primerjavi s tem, kdo odloča o oskrbi z energijo, na primer o energetskih virih in pogodbah o oskrbi.
Čas	45 minut
Odprta vprašanja za razpravo po skupinskem delu:	• Kako je pri vsaki osebi razporejen njen oz. njegov dnevni čas doma?• Kakšna je razlika med rasporedom pri ženskah in pri moških?• Koliko časa preživijo doma ženske in koliko moški?• Kdaj je potrebna energija?• Za katere naprave potrebujejo energijo moški in za katere ženske?• Kdo sprejema odločitve o oskrbi z energijo? (npr. o viru energije oz. o ponudniku energije)? Ter o izbiri naprav?• Kdo preverja in plačuje račune (kdo je torej zadolžen za upravljanje s proračunom)?

Dimenzije spola z vidika energije

Dimenzija spola	Opis
Ekonomija oskrbe (delo)	Gospodinjska opravila, varstvo otrok
Plačano delo	Izobraževanje (področje STEM), delovni pogoji, enako plačilo, pokojnina
Public services and infrastructures (access and distribution)	Dostop do energije, voda/sanitarne storitve, zdravstvo
Telo, zdravje (spol)	Udobna temperatura in občutljivost, ranljivost glede na spol (nosečnost, dojenje, nasilje na podlagi spola)
Informacije in odločanje	Raziskave, politika, gospodarske javne službe, zasebni sektor
Delitev koristi	Glede na vlogo in dejanja

Vaja II - „Sanjska hiša“

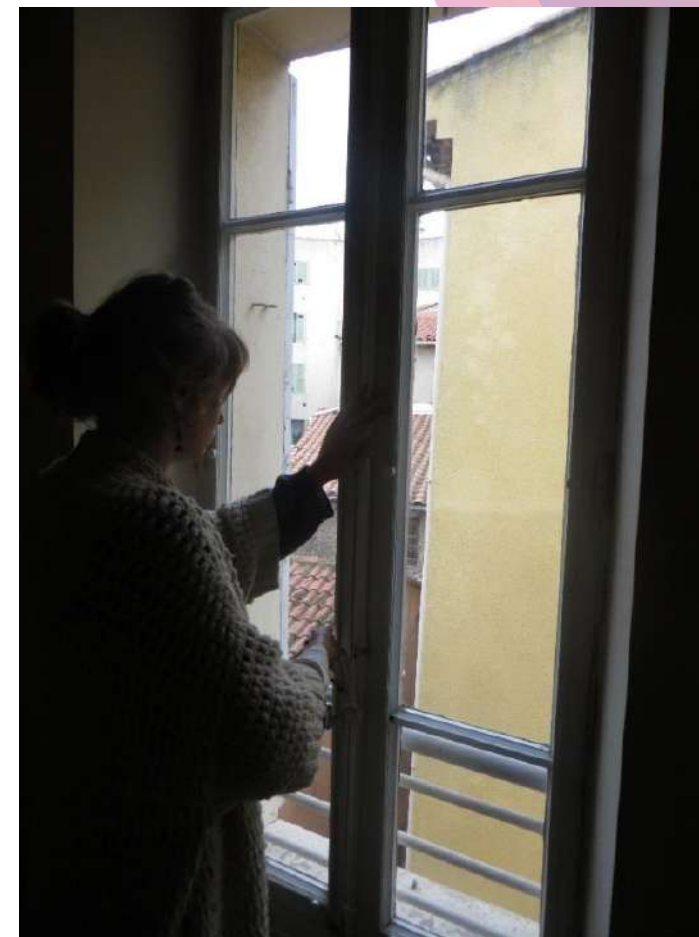
Ugotavljanje preferenc in potreb glede na spol

Opis	Pri tej vaji bodo udeleženci na preprosti, praktični ravni podrobneje in jasneje spoznali potrebe glede na spol. Poleg tega je ta vaja lahko v pomoč pri prepoznavanju različnih pogledov moških in žensk na domače udobje in zdravo okolje.
Time	40 minut

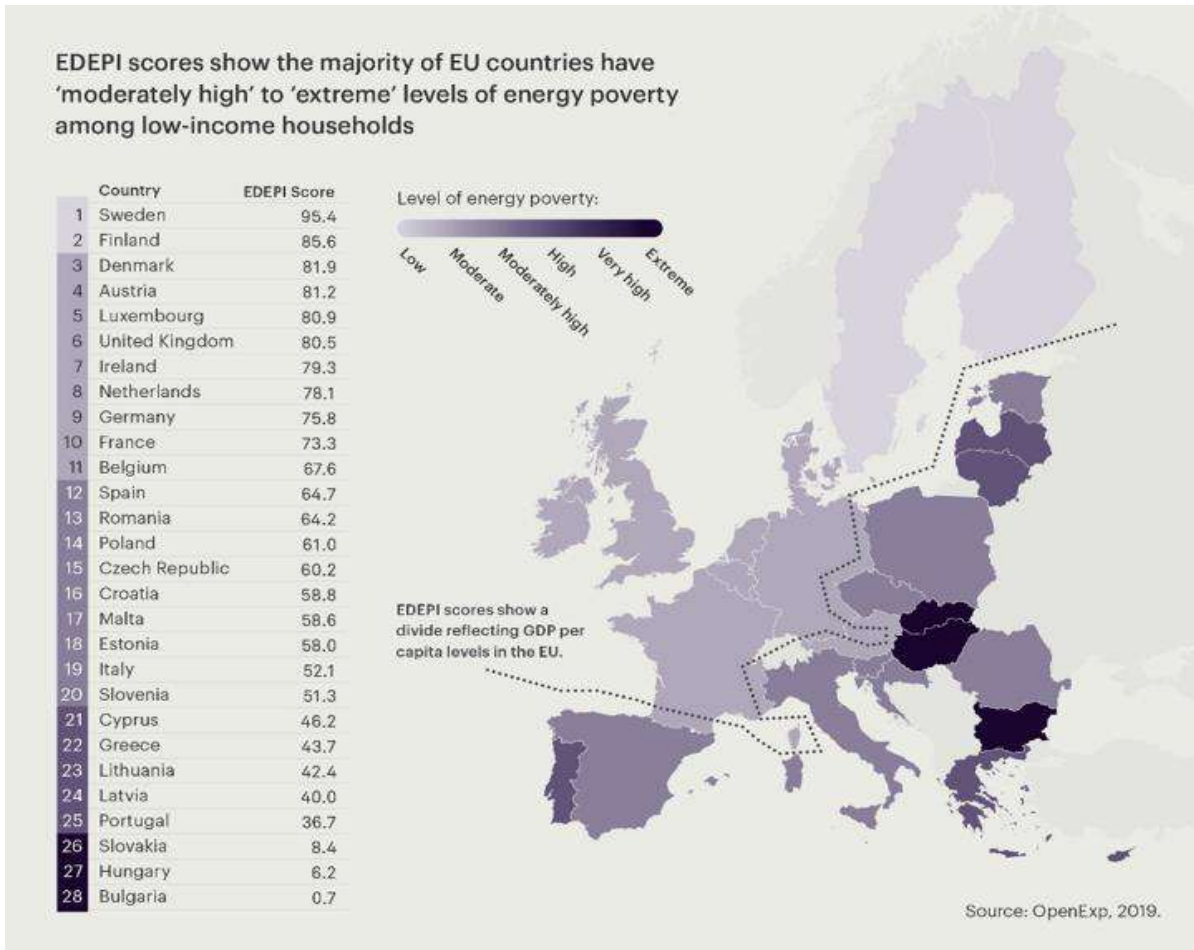

Kaj je energetska revščina?

- **Energetska revščina** je stanje, ko določeno gospodinjstvo ne more doseči minimalne ravni porabe energije v gospodinjstvu, ki je potrebna za zadovoljevanje osnovnih potreb in učinkovito participacijo v družbi.
- Energetsko revna gospodinjstva se lahko soočajo z nezadostnimi ravnmi osnovnih energetskih storitev (npr. s toplotnim neugodjem v bivalnih prostorih), nesorazmerno visokimi stroški za energijo, zaradi katerih so prisiljeni v neželene odločitve (npr. dilema „biti sit ali na toplem“) ali nestalno razpoložljivostjo energije (npr. odvisno od nestabilne, nezanesljive dobave). Energetska revščina je posledica strukturnih neenakosti pri porazdelitvi dohodkov in dostopu do kakovostnih stanovanj, neprimernih cen energije in nezanesljivih politik za podporo potrošnikom ter raznolikih potreb in praks gospodinjstev na področju energije. Gre za posebno obliko materialnega pomanjkanja z izrazito dimenzijo spola in dokazanimi vplivi na fizično in duševno zdravje.

Energetska revščina

Glavni dejavniki energetske revščine

Cene
energije

Prihodki
gospodinjstva

Stanovanjski
pogoji

Energetska
revščina

Spol

Družbeni
razred

Narodnost

Migrantski
status

Drugi
družbeni
dejavniki?

Družbeni dejavniki energetske revščine

- vloge in odgovornosti v gospodinjstvu
- postopki odločanja
- razlike v plačah (pokojninah) med spoloma
- prisotnost vzdrževanih otrok v gospodinjstvu

TODA: energetske revne ženske niso samo ranljive, nemočne in zatirane – so tudi avtonomne akterke svojih življenj in sprememb!

Energetska revščina (čeprav ni formalno opredeljena) nesorazmerno vpliva na ženske!

Energija in spol

- **Podnebjju prijazno vedenje!?**

Ženske imajo manjši ogljični odtis ter so bolj zainteresirane in zavezane k varstvu podnebja.

- **Podnebni učinki!?**

Ženske so bolj ranljive - to je dobro dokumentirano za države v razvoju in precej slabo za industrializirane države (razen za naravne nesreče in vplive vročinskih valov).

Energija in spol

- **Dostop do podnebnih in energetskega virov in storitev!?**
Dostop in možnosti ukrepanja se razlikujejo zaradi različnih interesov, želja, potreb, pa tudi zaradi stroškov, zastarele zakonodaje in izobraževanja.
- **Moč odločanja v energetskega sektorju!?**
Ženske so v zasebnem sektorju sorazmerno slabo zastopane, zlasti na višjih položajih.
- **Moč odločanja o energetskega in podnebnih politikah!?**
Ženske so nezadostno zastopane na konferencah in pogajanjih, prevladujejo moške strukture, interesi in potrebe,

Kaj je intersekcionalnost?

Intersekcionalnost lahko opredelimo kot orodje, ki pomaga analizirati in razumeti različne dejavnike, ki določajo vsako osebo (npr. rasa, spol, starost, narodnost, telesne sposobnosti, družbeni razred) in zaradi katerih se lahko ta sooča z različnimi in prekrivajočimi se vrstami diskriminacije, odvisnimi od njihove rase, spola itd. (Collins in Bildge, 2016).

- Socialnoekonomski dejavniki (nizka izobrazba/prihodki)
 - Starost, npr. upokojenci, študentje, otroci
 - Posebne zdravstvene okoliščine, npr. invalidi
 - Migrantski status, narodnost
- lahko še povečajo že obstoječo neenakost, npr. energetska revščino.

Zakaj govorimo o intersekcionalnosti?

Ko se z diskriminacijo soočijo ljudje, ki pripadajo različnim kategorijam manjšin (npr. mlada invalidna mati samohranilka), nekateri zaščitni mehanizmi v naši družbi pogosto ne zadoščajo potrebam, povezanim z večplastnostjo njihove identitete.

→ potencialno ponovno preučite programe, namenjene ljudem, ki se soočajo z energetske revščino

→ potencialno ponovno preučite načine pristopanja do ljudi, ki se soočajo z energetske revščino (npr. komunikacija)

1. primer intersekcionalnosti

Kati Unger, ženska, stara 74 let,
upokojenka, delala je v supermarketu,
živi sama v Nemčiji

Kaj so v tem primeru intersekcionalnosti?

S katerimi izzivi se srečuje in kakšne
možnosti ima?

Photo: *Benjamin Balazs, Pixabay*

2. primer interseksionalnosti

Liliya, ženska, stara 80 let, Rominja, skrbi za hčerki Atanasiyo in Dimano (obe stoto 14 let); vse tri živijo v Albaniji, v eni sobi

Kaj so v tem primeru interseksionalnosti?

S katerimi izzivi se srečuje in kakšne možnosti ima?

Photo: Emil Danailov

Pobeg iz spolnih stereotipov

Primer:

- [Vidik enakosti spolov ni upoštevan:](https://www.stromspar-check.de/stromspar-check/im-ueberblick.html)
<https://www.stromspar-check.de/stromspar-check/im-ueberblick.html>

Primeri ukrepov proti energetske revščini v drugih državah

- „Energetski ček“ v Franciji kot neposredni ukrepi finančne podpore
- „Energetska prenova“ družinskih gospodinjstev in stanovanjskih hiš na Hrvaškem kot ukrep energetske učinkovitosti
- Projekt ‘Stromsparcheck’ kot smernica v Nemčiji

Konkretni ukrepi

- komunikacijsko usposabljanje
- glede na ciljno skupino
- Glej predstavitev o komunikaciji in vzpostavljanju stika z ženskami ter nasvete o tem, kako pri tem upoštevati vidik spolov

Zaključek

- Zavedajte se razlik glede na spol in različne sektorje, kar zadeva dostopnost, porabo energije in preference, da boste dosegli več ljudi in da bodo rezultati projekta bolj trajni in učinkoviti.
- Na podlagi komunikacijskega usposabljanja je mogoče sprejeti konkretne ukrepe.

EmpowerMed

Imate še kakšno vprašanje?

Kontakti:

EmpowerMed

www.empowermed.eu

Projekt je financiran v okviru programa Evropske unije za raziskovanje in inovacije Obzorje 2020 v skladu s pogodbo št. 847052. Za vsebino tega dokumenta so odgovorni izključno avtorji. Vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Niti agencija EASME niti Evropska unija nista odgovorni za kakršno koli uporabo informacij, ki jih vsebuje dokument.

Partners :

